

Keyboarding

ตอนที่ 5

แบบแผนการสอนแป้นอักษรใหม่

โดย สมบูรณ์ แซ่เจ็ง
วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี
5 ตุลาคม 2552

ในการสร้างแบบฝึกหัดการพิมพ์สัมผัส (typing drill / keyboarding drill) ซึ่งถือว่าเป็นสื่อการสอนที่สำคัญในวิชาการพิมพ์ดีดหรือการพิมพ์สัมผัส ไม่ว่าจะเป็นการฝึกหัดขั้นต้นไปจนถึงการฝึกหัดขั้นประยุกต์ ก็ยังคงต้องอาศัยแบบฝึกหัดเป็นหลักเสมอ แม้ว่าจะเป็นการฝึกพิมพ์สัมผัส โดยใช้โปรแกรมช่วยสอน (typing tutor) ซึ่งมีแบบฝึกหัดบรรจุมาให้พร้อม หรือการสอนโดยใช้โปรแกรมประมวลผลคำ (word Processor) ที่ครูต้องเตรียมแบบฝึกหัดมาให้ นักเรียนฝึกเองก็ตาม ครูจำเป็นจะต้องศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาของแบบฝึกหัดนั้น ๆ ว่ามีความเหมาะสม และสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการสอนพิมพ์ดีดหรือไม่ เพียงใด ยิ่งเป็นการสอนในขั้นพื้นฐานด้วยแล้ว ก็ยิ่งต้องระมัดระวังในการคัดเลือกแบบฝึกหัดให้มาก โดยครูจะต้องเข้าใจหลักการสอน หรือแบบแผนการสอนแป้นอักษรแต่ละแบบเป็นอย่างดี จึงจะสามารถคัดเลือก หรือพัฒนาแบบฝึกหัดได้อย่างเหมาะสม

ในการพัฒนาแบบฝึกหัดนั้น ครูผู้สอนจะต้องมีแนวทาง หรือมีแบบแผนการสอนแป้นอักษรใหม่ ซึ่ง Russon and Wanous (1973) ได้นำเสนอว่า แบบแผนการสอนแป้นอักษรใหม่ มีด้วยกันหลายแบบ คือ

1. การสอนตามแนวนอน (key-banks plan) หมายถึง การเริ่มต้นสอนจากแถวของแป้นเหย้า (home row) ให้หมดก่อน นั่นคือสอนแป้น ฟ ห ก ด ่า ส ว ก่อน จากนั้นจึงขยับไปสอนแป้นแถวที่ 3 (แถวที่อยู่เหนือแป้นเหย้า) เสร็จแล้วจึงตามด้วยแถวที่ 1 (แถวที่อยู่ใต้แป้นเหย้า) ตามลำดับ ซึ่งวิธีนี้ไม่ได้รับความนิยมนัก เพราะมีปัญหาในเรื่องของการผสมคำหรือประโยคใหม่ เนื่องจากการเรียนที่ละแถว จึงมีแป้นอักษรให้ผสมคำใหม่ได้น้อย

2. การสอนตามแนวตั้ง (first-finger-first plan หรือ vertical plan) วิธีนี้เป็นการสอนให้พิมพ์แป้นอักษรที่อยู่ในแนวตั้งของแป้นพิมพ์ โดยถือหลักการฝึกเคาะนิ้วที่แข็งแรงก่อน (นิ้วชี้ นิ้วกลาง) แล้วจึงค่อยไล่ไปหาที่อ่อนแอ (นิ้วนาง นิ้วก้อย) แต่วิธีนี้ก็มีข้อบกพร่อง คือ นิ้วที่อ่อนแอมักจะได้รับการฝึกในช่วงเวลาที่สั้นเกินไป ทั้ง ๆ ที่ต้องใช้เคาะแป้นอักษรที่ยาก เนื่องจากต้องไปใช้เวลากับการฝึกนิ้วที่แข็งแรงก่อน อีกประการหนึ่ง วิธีนี้ไม่ได้ให้ความสำคัญกับแป้นเหย้า คือไม่มีการฝึกจากแป้นเหย้าก่อนนั่นเอง

3. การสอนตามแนวผสม (skip-around plan) วิธีนี้เป็นวิธีที่ได้รับความนิยมมากในปัจจุบัน โดยจะเป็นการสอนจากแป้นเหย้าก่อน เมื่อสอนแป้นเหย้าหมดแล้ว จึงสอนแป้นอื่นต่อ โดยให้สัมพันธ์กับแป้นเหย้า ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกมั่นใจในการก้าวนี้ โดยวิธีนี้มีขั้นตอนการสอนดังนี้

3.1 สอนแป้นเหย้า (home row) ให้หมดก่อน

3.2 เมื่อสอนแป้นเหย้าหมดแล้ว ให้สอนแป้นอื่นต่อไป โดยให้สัมพันธ์กับแป้นเหย้า หมายถึงใช้แป้นเหย้าเป็นฐานในการก้าวนี้ไปยังแป้นอื่น ๆ โดยให้คำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้

- สอนแป้นที่พิมพ์ง่ายผสมไปกับแป้นที่พิมพ์ยาก
- สอนแป้นที่พิมพ์ด้วยนิ้วมือซ้ายผสมกับแป้นที่พิมพ์ด้วยนิ้วมือขวา
- สอนแป้นที่พิมพ์ด้วยนิ้วที่แข็งแรง (นิ้วชี้ นิ้วกลาง) ผสมกับแป้นที่พิมพ์ด้วยนิ้วที่อ่อนแอ (นิ้วนาง นิ้วก้อย)
- สอนแป้นในแถวที่ 3 ผสมกับแป้นในแถวที่ 1

ในส่วนนี้ ผู้เขียนเห็นว่าหากเป็นการเรียนพิมพ์สัมผัสภาษาไทยแล้ว ตัวอักษรบนและอักษรล่างของแต่ละแป้นก็เป็นสิ่งที่ครูจะต้องคำนึงถึง เนื่องจากในแป้นพิมพ์ภาษาไทย ตัวอักษรบนและอักษรล่างเป็นตัวอักษรที่ต่างกัน ไม่เหมือนกับภาษาอังกฤษที่เป็นอักษรตัวเดียวกัน ดังนั้นหลักการผสมคำ จึงควรสอนแป้นที่พิมพ์ด้วยอักษรบนผสมกับอักษรล่างด้วย

ประโยชน์ของการสอนตามแนวผสม (skip-around plan) ซึ่ง Russon and Wanous (1973) ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า

1. ครูสามารถสร้างแบบฝึกหัดที่ผสมคำหรือวลี ที่มีความหมายได้ง่ายตั้งแต่ชั่วโมงต้น ๆ ของการเรียน ทำให้สามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น เพราะใช้แบบฝึกหัดที่มีความหมาย (meaningful material)

2. ด้วยว่าเป็นวิธีการฝึกที่สามารถผสมคำได้หลากหลาย ทำให้สามารถแก้ปัญหาการพิมพ์ผิด อันเกิดจากการเคาะแป้นด้วยนิ้วมือเดียวกันแต่คนละข้าง เช่น นิ้วชี้ข้างซ้ายกับนิ้วชี้ข้างขวา ในบทเรียนเดียวกันหรือคานเดียวกัน ซึ่งผู้เรียนมักจะพิมพ์ผิดได้ง่าย

3. ครูสามารถเน้นฝึกในจุดที่ต้องการได้ โดยการสร้างคำหรือแบบฝึกหัด เช่น การเน้นฝึกนิ้วที่ง่ายหรือแข็งแรงก่อน หรือการเน้นฝึกให้สมดุลกันระหว่างมือสองข้าง ซึ่งวิธีการเช่นนี้ ทำให้ครูสามารถใช้แบบฝึกหัดควบคุมการสอนได้ แทนที่จะถูกควบคุมด้วยรูปแบบแป้นพิมพ์ (keyboard layout) หรือแผนการสอนแป้นอักษรเท่านั้น

นอกจากนี้ในต่างประเทศ ยังมีการพัฒนาแบบแผนการสอนแป้นอักษรใหม่ ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การสอนตามความพอใจของครู (plan preferred by teacher) โดยครูจะเป็นผู้กำหนดแป้นอักษรที่จะเรียน

ด้วยตนเอง ซึ่งมาจากความเชื่อและประสบการณ์ของครู หรือการสอนตามระบบ Herzog System ที่พัฒนาขึ้นโดย Stuart Herzog ซึ่งมีหลักการสอนเรียงตามลำดับตัวอักษรจาก a ไปถึง z (alphabetical order) โดยใช้แป้น 4 แป้น ซึ่งเรียกว่า Hub Key เป็นแป้นเหย้า คือแป้นตัว d , k , 3 , 8 แทนที่จะใช้ทั้งหมด 8 แป้นตามวิธีเดิม ซึ่งวิธีนี้ผู้คิดค้นกล่าวว่าเป็นวิธีที่เข้าใจง่ายมีความเป็นธรรมชาติ ใช้เวลาการฝึกที่สั้น ใช้เพียงโปรแกรมประมวลผลคำ (word processing) โดยไม่ต้องใช้โปรแกรมช่วยสอน (typing tutor) และครูผู้สอนก็ไม่จำเป็นต้องเรียนรู้วิธีสอนอย่างเข้มข้นมาก่อน แต่เป็นวิธีการที่มีสิทธิบัตรและโรงเรียนจะต้องซื้ออุปกรณ์เสริมพิเศษจากเจ้าของสิทธิบัตรเท่านั้นจึงจะสอนได้ นอกจากนี้ ก็ยังมีผู้พัฒนาวิธีการสอนในรูปแบบอื่น ๆ อีก เช่น วิธี Keyboard Coach System ของ Elspeth Sladden เป็นต้น ซึ่งวิธีการเหล่านี้จะเหมาะกับการสอนแป้นพิมพ์ภาษาไทยหรือไม่ ก็คงต้องมีการศึกษากันต่อไป ส่วนในตอนต่อไปจะเป็นเรื่องของ การสอนแป้นอักษรไทย...

เอกสารอ้างอิง

Herzog keyboarding. 2009. แหล่งที่มา : <http://www.herzogkeyboarding.com/index.html>

Russon, A. R. and S. J. Wanous. 1973. **Philosophy and Psychology of Teaching Typewriting.** Second Edition. Cincinnati: South-Western Publishing Co.